

॥ २१ ॥ इति शांतिपर्वणि आपद्धर्मपर्वणि नैलकंठीये भारतम् ॥ १५४ ॥ ॥ ५ ॥ अत्र बंधुत्वादिति एवमुक्तावितितो निश्चित्येति चाध्यायत्रयं स्पष्टार्थं ॥ १ ॥
 ब्राह्मणैश्च तपःसिद्धैस्तपसैः श्रमणैस्तथा ॥ त्रिविष्टपसंमन्येत वायतनमेव हि ॥ २१ ॥ इति श्रीम० शां० आ० पवनशाल्मलिसंवादे चतुःपंचाशदधिकशत
 तमोऽध्यायः ॥ १५४ ॥ ॥ ५ ॥ नारद उवाच बंधुत्वादथ वा सख्याच्छाल्मलेनात्र संशयः ॥ पालयत्येव स ततं भीमः सर्वत्र गोऽनिलः ॥ १ ॥ न्यग्भावं परमं वा
 योः शाल्मले त्वमुपागतः ॥ तवाहमस्मीति सदा येन रक्षति मारुतः ॥ २ ॥ न तं पश्चात्स्य हृदयं पर्वतं वेदं च दृशं ॥ यं न वा युबलाद्भ्रंशं यिष्यामिति मे मतिः ॥ ३ ॥
 त्वंपुनः कारणैर्नूनं रक्ष्यसे शाल्मले यथा ॥ वायुना स परीवारस्तेन तिष्ठस्य संशयं ॥ ४ ॥ शाल्मलिरुवाच न मे वायुः सखा ब्रह्म बंधुर्न च मे सुहृत् ॥ परमेष्ठी
 तथा नैव येन रक्षति वानिलः ॥ ५ ॥ मम ते जीव लंभी मंवायोरपि हि नारद ॥ कलामष्टादशीं प्राणैर्न मे प्राप्नोति मारुतः ॥ ६ ॥ आगच्छ न्यरुषो वायु मया विष्टं भितो ब
 लात् ॥ भंजन् द्रुमान् पर्वतांश्च यच्चान्यदपि किंचन ॥ ७ ॥ समया बद्धो भग्नः प्रभंजन् वै प्रभंजनः ॥ तस्मान्न विभ्येदेव पर्वे क्रुद्धादपि समीरणात् ॥ ८ ॥ नारद उवाच
 शाल्मले विपरीतं दर्शनं नात्र संशयः ॥ न हि वायो बलं नास्ति भूतं तुल्य बलं क्वचित् ॥ ९ ॥ इंद्रो यमो वै श्रवणो वरुणश्च जलेश्वरः ॥ नैतेऽपि तुल्या मारुतः किंपुनस्त्वं वन
 स्यते ॥ १० ॥ यच्च किंचिदिह प्राणी चेष्टे शाल्मले भुवि ॥ सर्वत्र भगवान्वायुश्चेष्टा प्राणकरः प्रभुः ॥ ११ ॥ एष चेष्टयते सम्यक् प्राणिनः सम्यगायतः ॥ असम्यगा
 यतो भूयश्चेष्टते विकृतं नृषु ॥ १२ ॥ सत्वमेवं विधं वायुं सर्वसत्त्वभृतां वरं ॥ न पूजयति पूज्यं तं किमन्यद्बुद्धिं लाघवात् ॥ १३ ॥ असारश्चापि दुर्मधाः केवलं बहुभाष
 से ॥ क्राधादिभिरवद्युन्नामिथ्यावदसि शाल्मले ॥ १४ ॥ मम रोषः समुत्पन्नस्त्वय्येवं संप्रभाषति ॥ ब्रवीम्येष स्वयं वायोस्तव दुर्भाषितं बहु ॥ १५ ॥ चंदनैः स्यं
 दनैः शालैः सरलैर्देवदारुभिः ॥ वेतसैर्धन्वनैश्चापिये चान्ये बलवत्तराः ॥ १६ ॥ तैश्चापि नैवं दुर्बुद्धे क्षिप्तो वायुः कृतात्मभिः ॥ तेऽपि जानंति वायोश्च बलं मात्मन एव च
 ॥ १७ ॥ तस्मात्तवैनमस्यंति श्वसनं तरुसत्तमाः ॥ त्वंतु मोहान्न जानीषे वायो बलमनंतकं ॥ १८ ॥ एवं तस्माद्गमिष्यामि सकाशं मातरि श्वनः ॥ १९ ॥ इति श्री
 महाभारते शांति० आप० पवनशाल्मलिसंवादे पंचपंचाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १५५ ॥ ॥ ५ ॥ भीष्म उवाच एवमुक्त्वा तुराजेंद्र शाल्म

लि ब्रह्म वित्तमः ॥ नारदः पवने सर्वं शाल्मले वाक्यमब्रवीत् ॥ १ ॥

॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ इति शां० आप० नैल० गा० पंचपंचाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १५५ ॥ ॥ ५ ॥ एवमिति १ ॥